Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0063

A célravezető európai uniós szabályozás, a szubszidiaritás és az arányosság – 2023. és 2024. évi jelentés a jogalkotás minőségének javításáról

Az Európai Parlament 2026. március 10-i állásfoglalása a célravezető európai uniós szabályozásról, a szubszidiaritásról és az arányosságról – 2023. és 2024. évi jelentés a jogalkotás minőségének javításáról (2025/2015(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkére, különösen az abban foglalt szubszidiaritás és arányosság elvére,

– tekintettel az EUSZ-hez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez (EUMSZ) csatolt, a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről szóló 1. jegyzőkönyvre[1],

– tekintettel az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, a szubszidiaritás és arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyvre[2],

– tekintettel az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásra[3],

– tekintettel a Bizottságnak a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról, valamint a nemzeti parlamentekkel fenntartott kapcsolatokról szóló, 2024. október 25-i, 2023. évi éves jelentésére (COM(2024)0493),

– tekintettel a Bizottságnak a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról, valamint a nemzeti parlamentekkel fennálló

---

1 HL C 202., 2016.6.7., 203. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
2 HL C 326., 2012.10.26., 206. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/pro_2/oj.
3 HL L 123., 2016.5.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

kapcsolatokról szóló, 2025. szeptember 8-i, 2024. évi éves jelentésére (COM(2025)0473),

– tekintettel „Az európai uniós szabályozás célravezetősége, szubszidiaritás és arányosság – jelentés a jogalkotás minőségének javításáról a 2017., 2018. és 2019. év vonatkozásában”, 2021. június 24-i állásfoglalására[4],

– tekintettel „Az európai uniós szabályozás célravezetősége, szubszidiaritás és arányosság – jelentés a jogalkotás minőségének javításáról a 2020., 2021. és 2022. év vonatkozásában” című, 2023. november 23-i állásfoglalására[5],

– tekintettel a Szerződés nemzeti parlamentekre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló, 2024. január 17-i állásfoglalására[6],

– tekintettel a Bizottság 2021. április 29-i, „A jogalkotás minőségének javítása: közös erővel a jobb jogszabályokért” című közleményére (COM(2021)0219),

– tekintettel a 2022. július 7-i, „A jogalkotás minőségének javítása: közös erővel a jobb jogszabályokért” című közleményére[7],

– tekintettel az Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztály által 2023 októberében közzétett, „Az »egy be, egy ki« elv” című tanulmányra,

– tekintettel a Bizottság összes olyan közleményére, amely a jogalkotás minősége javításának szükségességével foglalkozik az uniós polgárok javát szolgáló, jobb eredmények elérése érdekében,

– tekintettel Mario Draghi „Az európai versenyképesség jövője – Európa versenyképességi stratégiája” című, 2024. szeptember 9-i jelentésére (a továbbiakban: Draghi-jelentés),

– tekintettel Enrico Letta „Jóval több, mint piac” című, 2024. április 17-i jelentésére (a továbbiakban: Letta-jelentés),

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Jogi Bizottság jelentésére (A10-0020/2026),

A. mivel az EUSZ 5. cikke értelmében az Unió hatásköreinek elhatárolására a hatáskör-átruházás elve az irányadó; mivel az uniós

---

4 HL C 81., 2022.2.18., 74. o.
5 HL C, C/2024/4228, 2024.7.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4228/oj.
6 HL C, C/2024/5714, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj.
7 HL C 47., 2023.2.7., 250. o.

hatáskörök gyakorlására a szubszidiaritás és az arányosság elve az irányadó. mivel a hatáskör-átruházás elvének megfelelően az EU kizárólag a tagállamok által a Szerződésekben ráruházott hatáskörök határain belül járhat el a Szerződésekben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében; mivel minden olyan hatáskör, amelyet a Szerződések nem ruháztak át az EU-ra, a tagállamoknál marad;

B. mivel az uniós jogszabályoknak meg kell felelniük a célnak, arányosnak, egyértelműnek és átfogónak kell lenniük annak érdekében, hogy ténylegesen a polgárok és az érdekelt felek javát szolgálják; mivel a minőségi jogalkotás segít biztosítani, hogy az uniós politikák és jogszabályok a technológiai, társadalmi és környezeti fejlemények gyorsabb ütemét figyelembe véve a jövőre irányuljanak; mivel ezért egyre fontosabbá válik, hogy a szabályozási javaslatokat tényeken alapuló értékelések támasszák alá; mivel a minőségi jogalkotásnak mindenki számára eredményeket kell hoznia társadalmaink közös jólétét és jövőnket szolgáló hosszú távú befektetésként;

C. mivel az EU jogalkotását az EUSZ 2. cikke szerint az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a szolidaritás, a jogállamiság, valamint az emberi jogok tiszteletben tartásának értékei és követelményei vezérlik; mivel a jogállamiság biztosítja, hogy valamennyi uniós fellépés – beleértve a jogalkotási és szabályozási folyamatokat is – a jogszerűségen, az átláthatóságon és a hatékony bírósági felülvizsgálaton alapuljon;

D. mivel a jogalkotás minőségének javítása valamennyi uniós intézmény közös célja, és az uniós intézmények és a tagállamok közös felelőssége, amelyet az átláthatóságnak, az arányosságnak, az elszámoltathatóságnak, valamint az intézmények és a tagállamok, a polgárok és az érdekelt felek közötti együttműködésnek kell alátámasztania, biztosítva valamennyi alapvető európai érték, többek között a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok teljes körű tiszteletben tartását;

E. mivel a megválasztott elnök a 2024–2029 közötti időszakra hivatalba lépő következő Európai Bizottságra vonatkozó, 2024. július 18-i politikai iránymutatásaiban kijelentette, hogy „a jövőbeli jogszabályokat egyszerűsíteni is kell, és azokat a kisvállalkozások szem előtt tartásával és a szubszidiaritás szellemében kell megtervezni”; mivel azt is kijelentette, hogy „a minőségi jogalkotásnak – az összes érintett intézmény és az összes idevágó jogalkotási folyamat bevonásával – közös feladatnak kell lennie”;

F. mivel a Bizottság számos közleményében egyértelművé tette, hogy a minőségi jogalkotás megköveteli annak biztosítását, hogy az uniós jog és politikai döntéshozatal szilárd bizonyítékokon alapuljon, bevonja az érdekelt feleket, köztük a polgárokat és a vállalkozásokat,

elkerülje a szükségtelen terheket, és kézzelfogható és fenntartható előnyökkel járjon az uniós polgárok számára;

G. mivel a nemzeti parlamentek a szubszidiaritás elvének természetes őrei, és a parlamentközi párbeszéd és a korai előrejelző rendszer révén döntő szerepet játszanak a szubszidiaritás és az arányosság elvének való megfelelés biztosításában, amely lehetővé teszi a nemzeti parlamentek és/vagy kamarák számára, hogy indokolással ellátott véleményt nyújtsanak be, amennyiben úgy vélik, hogy a jogalkotási javaslat nem tartja tiszteletben a szubszidiaritás elvét;

H. mivel az EUSZ 4. cikkével összhangban az EU-t és a tagállamokat a lojális együttműködés elve kötelezi, amely szerint segíteniük kell egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában; mivel ez magában foglalja azt a feladatot is, hogy a tagállamoknak minden megfelelő intézkedést meg kell hozniuk a Szerződésekből vagy az uniós jogi aktusokból eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében;

I. mivel az uniós vállalatok versenyképességét, innovációját és növekedését nem szabad szükségtelenül akadályozni túlzott szabályozási terhekkel, amelyek befektetések és munkahelyek EU-n kívülre helyeződéséhez vezetne, ami különösen káros hatással lenne a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k); mivel a jogi kiszámíthatóság és a jogbiztonság elengedhetetlen az egységes piac működéséhez; mivel az egységes piac még mindig akadályokkal és széttagoltsággal szembesül;

J. mivel az uniós jogszabályok átlátható, pontos és egységes alkalmazása elengedhetetlen a polgárok EU-ba vetett bizalmának erősítéséhez, ugyanakkor el kell kerülni, hogy szükségtelen terhek és többletköltségek keletkezzenek bárki számára, beleértve a vállalkozásokat és a fogyasztókat is; mivel az EUMSZ 197. cikke értelmében a hatékony végrehajtást a tagállamok közös érdekű ügyének kell tekinteni; mivel a tagállamoknak az uniós jogszabályok átültetésekor el kell kerülniük a szükségtelen további adminisztratív vagy megfelelési terheket;

K. mivel a Bizottság 2021-ben bevezette az „egy be, egy ki” elvet, mellyel az a célja, hogy a Bizottság jogalkotási javaslataiból eredő új terheket az ugyanazon szakpolitikai területen már meglévő terhek megszüntetésével ellensúlyozza; mivel ez a koncepció jelenlegi formájában nem bizonyul hatékonynak a minőségi jogalkotás eszközeként, különösen azért, mert nem foglalkozik a jogalkotás minőségével, amely nem korlátozódhat kizárólag a terhek és költségek csökkentésére irányuló mennyiségi célokra, és nem foglalja magában az EU jelenlegi szabályozási céljaira gyakorolt lehetséges hatásainak értékelését;

L. mivel az „egy be, egy ki” megközelítést nem a jogalkotási aktusokra vonatkozó számszerű célként, hanem inkább olyan költségalapú mechanizmusként kell értelmezni, amelynek célja a szabályozási költségek kézzelfogható nettó csökkentése, valamint az uniós piac és társadalom működésének javítása; mivel továbbra is a vállalkozásokra háruló összes adminisztratív, megfelelési és végrehajtási költségre kell összpontosítani, biztosítva az új kötelezettségek ellensúlyozását; mivel e tekintetben a jelenlegi „egy be, egy ki” megközelítés nem megfelelő; mivel ambiciózusabb, átfogó megközelítést kell kialakítani;

M. mivel a mesterséges intelligencia (MI) terén a közelmúltban elért eredmények átalakítják az uniós jog értékelésének és alkalmazásának módját, a korlátozott, tudásalapú szakértői rendszerektől a prediktív és generatív gépi tanulási modellek felé haladva; mivel az ilyen technológiák új lehetőségeket és kihívásokat teremtenek a jogalkotási ciklus egészében – többek között a hatálybaléptetést megelőző elemzés és a hatás-előrejelzés, a jogszabály-szövegezés, a nyilvános konzultáció és különösen a hatálybaléptetést követő nyomon követés során –, és ezáltal jelentős lehetőségeket kínálnak az uniós jogalkotás időszerűségének, pontosságának és mélységének javítására, amennyiben azokat kellő gondossággal és az alapvető jogok tiszteletben tartásával kezelik;

N. mivel a minőségi jogalkotásnak az EU politikai törekvéseit, különösen hosszú távú célkitűzéseit kell szolgálnia; mivel a jól elvégzett előzetes és utólagos hatásvizsgálatok, többek között a társadalmi, gazdasági és környezeti hatások tekintetében, valamint a nyilvános konzultációk a megalapozott, minőségi, hatékony, elszámoltatható és átlátható jogalkotás alapvető eszközei; mivel a Szabályozói Ellenőrzési Testület feladata, hogy a politikai döntéshozatal támogatása érdekében értékelje a hatásvizsgálatok, valamint a célravezetőségi vizsgálatok és a főbb értékelések minőségét;

Szubszidiaritás és arányosság

1. emlékeztet arra, hogy az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás és arányosság elve értelmében az EU-nak kizárólag amennyiben szükséges és csak a szükséges mértékben kell jogszabályokat alkotnia; emlékeztet arra, hogy e kötelezettség célja, hogy az uniós polgárokhoz a lehető legközelebb eső szinteken szülessenek jogszabályok;

2. emlékeztet arra, hogy a minőségi jogalkotás a társjogalkotók közötti intézményközi egyensúlyon és a teljes jogalkotási ciklus során folytatott lojális és átlátható együttműködés iránti közös elkötelezettségen alapul; megjegyzi, hogy ennek tükröződnie kell a többéves prioritások meghatározásában vagy felülvizsgálatában, valamint az intézményközi éves prioritásokról szóló éves közös

nyilatkozatban; emlékeztet arra, hogy a Bizottságnak megfelelően indokolnia kell és alá kell támasztania az éves munkaprogramjában bejelentett, folyamatban lévő jogalkotási aktusok visszavonására irányuló bármely szándékát, lehetővé téve az uniós társjogalkotók megfelelő konzultációját;

3. emlékeztet arra, hogy a rendes jogalkotási eljárástól eltérő jogalapok igénybevételét a Szerződések gondosan szabályozzák; óva int attól, hogy az EUMSZ 122. cikkén alapján kifejezetten a szükséghelyzetekre előírt jogalkotási folyamatokat alkalmazzák, kivéve az olyan konkrét helyzeteket, amelyek szükségessé teszik a kibontakozó válságokra adott gyors válaszokat;

4. emlékeztet arra, hogy az értékelések, a hatásvizsgálatok és az érdekelt felekkel folytatott konzultációk a hatékony, felelős és demokratikus szabályozás alapvető fontosságú pillérei;

5. megjegyzi, hogy 2023-ban a nemzeti parlamentek 22 indokolt véleményt nyújtottak be, ami egyharmaddal kevesebb, mint 2022-ben, összhangban az indokolt vélemények számának hosszú távú csökkenő tendenciájával; megjegyzi, hogy 2022-höz képest több mint 10%-kal nőtt a nemzeti parlamentek részvétele a Bizottsággal folytatott szélesebb körű politikai párbeszédben;

6. megjegyzi, hogy a nemzeti parlamentek a Lisszaboni Szerződés 2009-es hatálybalépése óta csak 577 szubszidiaritási ellenőrzést és indokolt véleményt, 3803 észrevételt és három „sárga lapot” nyújtottak be, „narancssárga lapot” pedig egyet sem;

7. megjegyzi, hogy a 2. jegyzőkönyvvel létrehozott szubszidiaritás-ellenőrzési mechanizmus mellett a Bizottság 2006-ban politikai párbeszédet indított, amelyen keresztül 2023-ban 402 véleményt nyújtottak be; megjegyzi továbbá, hogy ezekben a beadványokban a nemzeti parlamentek a Bizottság 2023. évi munkaprogramjára összpontosítottak;

8. megjegyzi, hogy 2024-ben volt a Lisszaboni Szerződés hatálybalépésének és alkalmazásának 15. évfordulója, és emlékeztet arra, hogy a Lisszaboni Szerződés megerősítette az EU parlamenti ellenőrzését és demokratikus elszámoltathatóságát, különösen a szubszidiaritás és az arányosság elveinek révén;

9. megjegyzi, hogy 2024 egyben átmeneti év volt két bizottsági ciklus között, amikor a nemzeti parlamenti ellenőrzés intenzitása jellemzően csökken; megjegyzi, hogy 2024-ben is ez volt a helyzet, amikor a nemzeti parlamentek 252 véleményt – köztük 14 indokolt véleményt – nyújtottak be; megjegyzi, hogy bár ez 2023-hoz képest jelentős csökkenést jelent, átmeneti évben nem szokatlan, és szerényebb csökkenést jelentett az előző, 2019-es átmeneti évhez képest;

10. üdvözli, hogy 2024-ben a Bizottság jelentősen javította a nemzeti parlamentek véleményeinek, valamint a Bizottság által e véleményekre adott válaszoknak a nyilvánosan hozzáférhetővé tételét azáltal, hogy új online adatbázist indított el számos szűrési lehetőséggel; üdvözli továbbá, hogy ez a javulás a 2014 óta összegyűjtött véleményekre és válaszokra is érvényes;

11. kéri, hogy a nemzeti parlamenteket korábban, strukturáltan és érdemben vonják be az uniós szakpolitikai döntéshozatali ciklusba, többek között a konzultáció és a menetrend meghatározásának szakaszában is, és ne csak azt követően, hogy a Bizottság javaslatot fogadott el; hangsúlyozza, hogy ha a nemzeti parlamentek időben hozzáférnének a kezdeményezések tervezeteihez, a háttérelemzésekhez és a hatásvizsgálati anyagokhoz, az lehetővé tenné a szubszidiaritási és arányossági megfontolások hatékonyabb ellenőrzését, és biztosítaná, hogy a nemzeti szakértelem már a jogalkotási folyamat előtt teret kapjon;

12. tudomásul veszi több nemzeti parlament arra irányuló felhívását, hogy nagyobb mértékben vonják be őket a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok és a végrehajtási jogi aktusok ellenőrzésébe; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nemzeti parlamentek előzetesen ellenőrizhessék ezeket a jogi aktusokat a szubszidiaritás és az arányosság elve tiszteletben tartása érdekében;

13. megerősített együttműködést szorgalmaz a nemzeti parlamentekkel a strukturált digitális párbeszéd platformjain keresztül az új uniós kezdeményezésekkel kapcsolatos információk időben történő megosztásának biztosítása érdekében; ösztönzi azon lehetőségek mérlegelését, amelyek révén a nemzeti parlamentek proaktívabb szerepet játszhatnának az uniós politikai döntéshozatalban, többek között egy strukturált „zöldkártya” mechanizmus létrehozását, amely lehetővé tenné az észszerű és elérhető küszöbértékek szerint működő bizottsági kezdeményezésekre vonatkozó kollektív javaslatokat; hangsúlyozza, hogy a parlamentközi eszmecserékbe be kell vonni a helyi és regionális képviselőket az átláthatóság és az uniós jogalkotással kapcsolatos állami felelősségvállalás javítása érdekében; megjegyzi, hogy a parlamentek reagáló szerepen túlmutató szerepvállalása erősítené a felelősségvállalást és az uniós fellépés demokratikus legitimitását;

14. megjegyzi, hogy 2024-ben az Európai Unió Bírósága megsemmisítette egy rendelet jogalkotási tárgyalások során beillesztett rendelkezését azzal az indokkal, hogy nem állt rendelkezésre elegendő információ a rendelet arányosságának értékeléséhez és egyértelmű megállapításához; megerősíti, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elve továbbra is alapvető fontosságú az EU legitimitása szempontjából, és a nemzeti parlamentekkel folytatott szorosabb együttműködést és megerősített strukturált párbeszédet szorgalmaz;

15. hangsúlyozza, hogy az uniós szakpolitikai döntéshozatalt és jogalkotást vezérlő lojális együttműködés közös célkitűzése ellenére – beleértve a tagállamok szerepét a Szerződésekből vagy az uniós intézmények jogi aktusaiból eredő kötelezettségek teljesítésének biztosításához szükséges valamennyi megfelelő intézkedés meghozatalában – a helyzetek továbbra is jelentősen eltérnek az irányelvek időben történő átültetése és az uniós jog végrehajtása terén; ösztönzi a tagállamok e téren fennálló adminisztratív és technikai kapacitása kiépítésének további támogatását, és sürgeti a Bizottságot, hogy az együttműködés kudarca esetén gondoskodjon a határozott végrehajtásról;

16. tudomásul veszi a Bizottság által a jogalkotás minőségének javítása érdekében az átláthatóságra és a részvételi demokráciára irányulóan tett erőfeszítések részeként folytatott „végrehajtási párbeszédek” létrehozását; általánosabb összefüggésben ösztönzi azokat a kezdeményezéseket, amelyek támogatják a civil társadalom és a vállalkozások érdemi bevonását a szakpolitikai döntéshozatalba; e tekintetben megjegyzi, hogy lehet még javításokat végezni annak biztosítása érdekében, hogy az uniós jogalkotási folyamat átláthatóbb, minden érdekelt fél számára inkluzívabb és könnyebben követhető legyen;

A jogalkotás minőségének javítása

17. hangsúlyozza, hogy a minőségi jogalkotási program keretében elért eredmények ellenére az uniós jogszabályok még mindig rengeteg szabályozási terhet generálnak, ezért javításokra van szükség annak biztosítása érdekében, hogy az uniós jogalkotási folyamat átláthatóbb legyen, magában foglalja az érdekelt felek észrevételeit, és könnyebben nyomon követhető és végrehajtható legyen;

18. felhívja a Bizottságot és a társjogalkotókat, hogy szisztematikusan alkalmazzanak bevált jogalkotási szövegezési technikákat, és használjanak világos és érthető jogi nyelvezetet, biztosítva az uniós vívmányok közötti koherenciát, és elkerülve a szükségtelen bonyolultságot eredményező és a végrehajtást akadályozó párhuzamosságokat vagy ellentmondásokat; megismétli, hogy az egyértelmű és koherens szövegezés növeli a jogbiztonságot és csökkenti a polgárok, a vállalkozások és a közigazgatás adminisztratív terheit;

19. elismeri, hogy a jogérvényesítésnek alapvető szerepe van a jogállamiság fenntartásában és az alapvető jogok védelmében; emlékeztet arra, hogy a jogbiztonság, a jogszabályok érthetősége és kiszámíthatósága a jogállamiság alapvető fontosságú követelményei; felhívja a Bizottságot és a társjogalkotókat, hogy gondoskodjanak arról, hogy a minőségi jogalkotás eszközei, többek között a hatásvizsgálatok, a konzultációk és az értékelések hozzájáruljanak az uniós jogszabályok egyértelműbbé, koherensebbé és kiszámíthatóbbá

tételéhez; felszólítja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a hatalmi ágak szétválasztását érintő alkotmányos vagy jogalkotási reformok teljes mértékben feleljenek meg az uniós alapvető értékeknek és jogelveknek, valamint teljes mértékben használják ki az uniós jogállamisági eszköztárat, mivel ezek óriási következményekkel járnának az uniós kohézióra és a polgárok életére nézve;

20. rendkívül sajnálatosnak tartja, hogy a Bizottság egyre inkább elmulasztja a hatásvizsgálatok elvégzését, amelyek a minőségi jogalkotásra vonatkozó saját keretének részét képezik; úgy véli, hogy a minőségi jogalkotási program célkitűzéseinek elérése érdekében jelentősen javítani kell a hatásvizsgálatok minőségét és használatát;

21. hangsúlyozza, hogy valamennyi jogalkotási javaslat esetében megfelelő, független és átlátható hatásvizsgálatokra, valamint az uniós kezdeményezések megfelelő utólagos értékelésére van szükség; emlékeztet arra, hogy a Parlament több alkalommal saját hatásvizsgálatokat végzett a Bizottság helyett; emlékeztet továbbá arra, hogy a Parlament külön e célból létrehozta a Hatásvizsgálatok és az Európai Hozzáadott Érték Igazgatóságát, hogy előzetes hatásvizsgálatokat és utólagos értékeléseket végezhessen a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal támogatása érdekében; emlékeztet azonban arra, hogy a hatásvizsgálatok segítenek ugyan a tájékozódásban, de nem helyettesítik a politikai döntéshozatalt;

22. hangsúlyozza, hogy a hatásvizsgálat részeként minden jelentős jogalkotási és szakpolitikai kezdeményezést költség-haszon elemzésnek kell kísérnie, többek között társadalmi, gazdasági és környezeti hatásaik tekintetében; úgy véli, hogy ezek az elemzések elengedhetetlenek a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalhoz, valamint a polgárok és a vállalkozások uniós jogszabályokba vetett bizalmának fenntartásához;

23. megismétli arra irányuló felhívását, hogy a gyermekek jogait általánosan érvényesítsék az uniós jogszabályokban azáltal, hogy a hatásvizsgálati eszköztár keretében bevezetik a gyermekjogi vizsgálatot, amely biztosítaná, hogy valamennyi uniós jogalkotási javaslatot értékeljenek a gyermekek jogaira gyakorolt lehetséges hatásuk szempontjából, azonosítsák az érintett területeket, és szükség esetén írják elő az alternatív intézkedések értékelését; hangsúlyozza, hogy ebbe a folyamatba be kell vonni az uniós gyermekrészvételi platformot is, hogy a gyermekek hangja hangsúlyosabban megjelenjen a döntéshozatali folyamatban;

24. emlékeztet arra, hogy az új jogszabályok szükségessége nem jelentheti automatikusan azt, hogy a jelenlegi jogszabályokra már nincs szükség; e tekintetben úgy véli, hogy a váratlan következmények és a nemkívánatos hatások elkerülése érdekében az esetleges hatályon kívül helyezésekre vonatkozóan is alapos

hatásvizsgálatot kell végezni; kéri, hogy ez a megközelítés átlátható és tényeken alapuló módszertanon alapuljon;

25. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a teljes jogalkotási ciklus során rendszeresen tájékoztatnia kell a Parlamentet és a Tanácsot, valamint adott esetben a nemzeti parlamenteket, és konzultálnia kell velük annak érdekében, hogy garantálja a demokratikus elszámoltathatóságot, az intézményi egyensúlyt és az átláthatóságot az uniós szakpolitikai döntéshozatalban;

26. elismeri, hogy a jogalkotási terhek ellenőrzésére szolgáló jelenlegi mechanizmusok – például az „egy be, egy ki” megközelítés – nehezen működnek hatékonyan a jogalkotás tényleges költségeire vonatkozó megfelelő utólagos értékelések hiánya miatt; megjegyzi – különösen az „egy be, egy ki” elv tekintetében –, hogy az az alap-jogiaktusokra korlátozódik; hangsúlyozza, hogy e megközelítés végrehajtása nem érintheti a politikai kötelezettségeket vagy a minőségi jogalkotás célkitűzéseit, nem vezethet a jogszabályok hatályon kívül helyezésére irányuló mechanikus vagy matematikai döntésekhez; úgy véli továbbá, hogy az elavult vagy felesleges intézkedések megszüntetésére szolgáló hatékony mechanizmusok hiánya súlyos hiányosságot jelent; hangsúlyozza, hogy az uniós jogszabályok javítására kell összpontosítani annak biztosítása érdekében, hogy azok továbbra is megfeleljenek a célnak;

27. tudomásul veszi a Bizottság terhek csökkentésére irányuló célkitűzéseit mint az intelligens szabályozás felé tett lépést; emlékeztet arra, hogy e folyamat sarokkövének továbbra is a jogszabályok szisztematikus, tényeken alapuló értékelésének kell maradnia, amint azt a minőségi jogalkotási eszköztár előírja;

28. emlékeztet arra, hogy a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok csak az alap-jogiaktusok egyes nem alapvető rendelkezéseit egészítik ki vagy módosítják, míg a végrehajtási jogi aktusok egységes végrehajtási feltételeket biztosítanak, és ezért mindkettőt ennek megfelelően és arányosan kell alkalmazni, és az alap-jogiaktusok alkalmazásához szükséges technikai szempontokra kell korlátozni, elkerülve ugyanakkor a szükségtelen összetettséget eredményező párhuzamosságokat, átfedéseket vagy ellentmondásokat; kiemeli annak fontosságát, hogy a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat és a végrehajtási jogi aktusokat átlátható eljárásoknak vessék alá, egyértelmű határidőkkel, amelyek elegendő időt biztosítanak a társjogalkotók általi érdemi és hatékony ellenőrzésre; kéri, hogy a felhatalmazáson alapuló és a végrehajtási jogi aktusokat jóval előre tegyék közzé, hogy az érdekelt felek felkészülhessenek a megfelelésre; kitart amellett, hogy a jogbiztonság és a végrehajthatóság garantálása érdekében lehetőség szerint a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat és a végrehajtási jogi aktusokat az alap-jogiaktus hatálybalépésével egyidejűleg kell közzétenni; felhívja a Bizottságot, hogy a szabályozási terhek átfogó

értékelése során vegye figyelembe a költségeket és hasznokat, valamint a felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusok megfelelő végrehajtását és alkalmazását is;

29. felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a polgárok és a vállalkozások szabályozási kötelezettségeinek csökkentésére irányuló erőfeszítéseit, és javítsa az uniós jogszabályok minőségét és hatékonyságát annak biztosítása révén, hogy a szabályozási intézkedések arányosak legyenek, tényeken alapuljanak, és egyértelmű hozzáadott értéket teremtsenek a polgárok és a vállalkozások számára; e tekintetben nem tartja megfelelően a jelenlegi „egy be, egy ki” megközelítést; ezért ambiciózusabb átfogó megközelítés kialakítását szorgalmazza, többek között azokban az esetekben is, amikor egyidejűleg több jogalkotási eszköz is helyettesíthető, hatályon kívül helyezhető vagy visszavonható, például a széttagoltság, a párhuzamosságok, az átfedések vagy a redundancia elkerülése és a költségek csökkentése érdekében; megjegyzi, hogy ennek a megközelítésnek egyértelmű módszertant, valamint független és átlátható nyomonkövetési mechanizmust kell magában foglalnia a szabályozási költségek nettó csökkentése érdekében, figyelembe véve ugyanakkor a jogalkotás elmaradásának költségeit is ott, ahol uniós hozzáadott érték várható; kiemeli, hogy a hangsúlyt a felesleges adminisztratív terhek csökkentésére kell helyezni, miközben el kell érni az EU szakpolitikai célkitűzéseit, többek között a szociális, környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi célkitűzéseket; felhívja továbbá a Parlamentet, hogy játsszon nagyobb szerepet az uniós jogszabályok utólagos értékelésében és a fent említett egyszerűsítési megközelítés végrehajtásának nyomon követésében;

30. tudomásul veszi, hogy a Szabályozói Ellenőrzési Testület részt vesz a jelenlegi jogalkotási munkához kapcsolódó hatásvizsgálatokban, célravezetőségi vizsgálatokban és főbb értékelésekben; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a Szabályozási Ellenőrző Testület függetlenségének, kapacitásának, megbízatásának és eljárásainak további erősítését, többek között annak biztosításával, hogy a testület megfelelő erőforrásokkal rendelkezzen a Bizottság jogalkotási kezdeményezéseinek nagyobb arányú felülvizsgálatához; kéri a Szabályozói Ellenőrzési Testület átláthatóságának javítását, többek között véleményeinek gyorsabb közzététele és ajánlásai nyomon követésének egyértelműbbé tétele révén; hangsúlyozza, hogy a Szabályozói Ellenőrzési Testület munkája nem késleltetheti indokolatlanul a jogalkotási javaslatok elfogadását;

31. úgy véli, hogy azokban az esetekben, amikor a Szabályozói Ellenőrzési Testület kedvezőtlen véleményt ad ki egy hatásvizsgálatról, a Parlamentet megfelelően és időben tájékoztatni kell, hogy mérlegelhesse, folytatja-e a javaslatot vagy elutasítja-e azt;

32. megjegyzi, hogy a Bizottság éves teherfelmérése központi szerepet játszik a tehercsökkentés terén elért eredmények nyomon követésében; hangsúlyozza azonban, hogy nagyobb átláthatóságra van szükség a költségek és a kumulatív hatások mérésére használt számítás és módszertan tekintetében az elszámoltathatóság és a szakpolitikai területek közötti összehasonlíthatóság biztosítása érdekében;

33. üdvözli a Draghi-jelentésben javasolt elképzelést, amely szerint egységes, egyértelmű módszertant kell kidolgozni az új jogszabályok költségeinek számszerűsítésére, és úgy véli, hogy a Bizottságnak ki kell dolgoznia egy ilyen módszertant;

34. megjegyzi, hogy a jelentéstételi kötelezettségek gyakran jelentős adminisztratív költségekkel járnak a vállalatok, különösen a kkv-k számára; úgy véli, hogy ezeket a kötelezettségeket racionalizálni kell, és több támogatást kell nyújtani a jelentéstétel digitalizálására; elismeri azonban, hogy a hatékony jelentéstétel fontos szereppel bír a legitim közpolitikai célkitűzések nyomon követése és a jogszabályok érvényesítése, és ezáltal az általános érdek szolgálata szempontjából; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy értékeljék a vállalatokat támogató lehetséges intézkedéseket az uniós jogszabályok végrehajtása során a jelentéstétellel kapcsolatos költségek minimalizálása érdekében, és egy jelentésben értékeljék olyan mechanizmusok létrehozásának megvalósíthatóságát is, amelyek kompenzálják a vállalatokat a megfelelően elvégzett jelentéstételi feladatokért;

35. felszólítja a Bizottságot, hogy rendszerszinten integrálja az alulról építkező adatokat arról, hogy a polgárok hogyan érzékelik, értelmezik és gyakorolják jogaikat a gyakorlatban, beleértve a végrehajtási és jogorvoslati mechanizmusokkal kapcsolatos tapasztalataikat is; kéri, hogy ezek az adatok jobban tükröződjenek a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokban és eszköztárban; felhívja a Bizottságot és a társjogalkotókat, hogy növeljék az uniós jogszabályok gyakorlati alkalmazhatóságát a politikai ciklus minden szakaszában, ideértve a polgárok és a vállalkozások valódi bevonását a politika kidolgozása során, a jogszabályok felhasználókra összpontosító szövegezését, a jogi aktusok tervezetének felhasználók általi tesztelését és a jogalkotást követő konzultációt;

Célravezető szabályozás és minőségi jogalkotás a versenyképesség érdekében

36. szorgalmazza, hogy alkalmazzák gyakrabban az olyan folyamatokat, mint az értékelés és a célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT), amelyek célja a jogszabályok egyszerűsítése; úgy véli továbbá, hogy nem alkalmazzák, vagy ha igen, rosszul alkalmazzák

azokat a különböző jogalkotási technikákat, amelyek segítséget nyújthatnak az elavult vagy felesleges intézkedésekkel kapcsolatban;

37. emlékeztet arra, hogy a Draghi-jelentés a megújított európai partnerség három átfogó céljának egyikeként a szabályok egyszerűsítését emelte ki[8]; rámutat arra, hogy az egyszerűsítéshez az intelligens végrehajtási stratégiákra is kell összpontosítani, pragmatikus, jogilag megalapozott és hatékony megközelítést alkalmazva a vállalatok és különösen a kkv-k adminisztratív terhei egy részének enyhítésére, és amennyire csak lehet, egyszerűsíteni kell az elfogadott szabályok végrehajtását; emlékeztet továbbá arra, hogy a Letta-jelentés hasonlóképpen hangsúlyozza, hogy a szabályozásoknak inkább elő kell segíteniük, nem pedig akadályozniuk kell a gazdasági tevékenységet és az innovációt az egységes piacon belül[9];

38. üdvözli, hogy 2023-ban bevezették a kkv-kat érintő és a versenyképességre vonatkozó új ellenőrzést, amely a hatásvizsgálatok kötelező mellékletévé vált; üdvözli Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke által tett vállalást, miszerint ez az új kkv- és versenyképességi ellenőrzés hozzá fog járulni a szabályozási terhek megelőzéséhez, miközben fenntartja a magas szintű normákat; megjegyzi, hogy most a szavakat olyan intézkedéseknek kell követniük, amelyek a kkv-k támogatására összpontosítanak, és eszközöket biztosítanak számukra az uniós célkitűzések eléréséhez és az uniós jogszabályok végrehajtásához;

39. kéri, hogy a teljes körű versenyképességi ellenőrzés váljon bevett gyakorlattá, amely magában foglalja a főbb jogalkotási csomagok kumulatív hatásának értékelését, és nem elszigetelten értékeli az egyes jogi aktusokat; megerősíti, hogy az európai versenyképesség és szuverenitás megerősítése érdekében ellen kell állni az uniós jogi keret gyengítésére irányuló külső nyomásnak;

40. ismét hangsúlyozza a „gondolkozz először kicsiben” elv fontosságát, amely a minőségi jogalkotás sarokköve, és biztosítja, hogy a kkv-k igényeit és kapacitásait szisztematikusan figyelembe vegyék a szakpolitikai ciklus minden szakaszában, a tervezéstől a végrehajtáson át az értékelésig; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy azonosítsák az ok-okozati összefüggéseket a szabályozási rendelkezések, a vállalati magatartás és a felhasználói előnyök között, valamint hogy értékeljék a potenciális nem szándékolt

---

8 Draghi M., „The future of European competitiveness – a competitiveness strategy for Europe” (Az európai versenyképesség jövője – Európa versenyképességi stratégiája), Európai Bizottság, 2024. szeptember 9., A. rész, 67–68. o.

9 Letta Enrico, „Much more than a market” (Jóval több mint piac), Európai Tanács, 2024. április, 130. o.

következményeket és a kkv-kra nehezedő aránytalan megfelelési terheket;

41. üdvözli és ösztönzi a szabályozói tesztkörnyezetek szélesebb körű használatát a jövőorientált ágazatokban az innováció támogatása, a megfelelési költségek csökkentése és a kkv-k számára jogbiztonság megteremtése érdekében;

42. elismeri a Bizottság azon vállalását, hogy 25%-kal csökkenti a jelentéstételi kötelezettségeket, azonban hangsúlyozza, hogy ez a célkitűzés nem veszélyeztetheti az átláthatóságot és a felügyeletet az uniós szakpolitikai célkitűzések elérése során; tudomásul veszi továbbá azt a célt, hogy a kkv-k adminisztratív költségeit és jelentéstételi kötelezettségeit 35%-kal csökkentsék; emlékeztet továbbá arra, hogy a jelentéstételi kötelezettségek a teljes szabályozási tehernek csak kis töredékét teszik ki, amely magában foglalja az uniós és a nemzeti jogszabályokból eredő adminisztratív, végrehajtási és megfelelési költségeket is; megjegyzi, hogy a Bizottság 25%-os célkitűzését ezért az általános költségek és az összetettség csökkentésének tágabb célkitűzésének összefüggésében kell vizsgálni, többek között adott esetben a nemzeti szabályok további közelítése révén; ennek megfelelően ambiciózusabb és minőségibb megközelítést szorgalmaz, amelynek célja az összes szabályozási költség még nagyobb mértékű csökkentése, beleértve a szabályozás innovációra gyakorolt hatásainak értékelésére irányuló kísérleti projekt létrehozását, például az induló innovatív vállalkozások és az új technológiák előtt álló akadályok korai jogalkotási szakaszokban történő azonosítása révén;

43. üdvözli továbbá a Bizottság kifejezetten a végrehajtásért és az egyszerűsítésért felelős alelnökének kinevezését; üdvözli a végrehajtási párbeszédek alkalmazását, és ösztönzi az uniós vívmányok rendszeres valóság-ellenőrzését és stressztesztelését a versenyképességre, az innovációra és a kkv-kra, valamint az uniós szakpolitikai célkitűzések elérésére gyakorolt kumulatív hatások értékelése, továbbá a hatékony egyszerűsítés lehetőségeinek azonosítása érdekében; e tekintetben kiemeli az átfogó hatásvizsgálatok fontosságát, amelyek rendszerszinten integrálják a célravezetőségi vizsgálatokat, a versenyképességi ellenőrzéseket és a kkv-teszteket;

44. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a versenyképességi szempontokat rendszerszinten építsék be az egyszerűsítési kezdeményezésekbe, biztosítva, hogy a polgárokat és a vállalkozásokat érintő közigazgatási eljárások egyszerűsítése ne veszélyeztesse az alapvető biztosítékokat; hangsúlyozza, hogy a szükségtelen bürokrácia csökkentése, a digitális megoldások kiterjesztése és a kölcsönös elismerés javítása csökkentheti a megfelelési költségeket, megkönnyítheti a mobilitást, valamint erősítheti az egységes piac versenyképességét és vonzerejét;

45. úgy véli, hogy a versenyképesség és az egységes piac további integrációját célzó egyszerűsítéshez a vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályok átfogó megközelítésére van szükség; rámutat arra, hogy a különböző tagállamok nemzeti szabályai közötti eltérések is jogbizonytalanságot és további adminisztratív költségeket eredményezhetnek; ezzel kapcsolatban felszólítja a Bizottságot, hogy készítsen áttekintést az uniós jog alapján a vállalatokra vonatkozó összes meglévő pénzügyi és nem pénzügyi jogszabályról és közigazgatási kötelezettségről, valamint a nemzeti társasági jogi szabályok alapján fennálló kötelezettségekről; szorgalmazza, hogy az áttekintés képezze egy átfogó értékelés alapját, amely kiterjed a költségekre és előnyökre, a jogszabályok által elérni kívánt különböző közérdekekre, a jogszabályok közötti átfedésekre, valamint a harmonizáció és a közelítés lehetőségeire; felkéri a Bizottságot, hogy ezt az értékelést felhasználva, szükség esetén, valamennyi érintett szereplő és érdekelt fél tényleges részvételével, valamint megfelelő hatásvizsgálat alapján terjesszen elő javaslatokat az elavult rendelkezések aktualizálására és az indokolatlan akadályok arányos intézkedésekkel történő felszámolására, a felfelé irányuló konvergencia elérése érdekében;

46. hangsúlyozza, hogy nagy lehetőségek rejlenek a digitális eszközök és a mesterséges intelligencián alapuló megoldások használatában a megfelelés egyszerűsítésére, a szabályozási költségek csökkentésére és az információk hozzáférhetőségének javítására; úgy véli, hogy tovább kell vizsgálni, hogy a digitális eszközök milyen mértékben képesek jobb és gyorsabb megoldásokat kínálni e tekintetben, a közelmúltban elfogadott jogszabályokat pedig végre kell hajtani; hangsúlyozza, hogy ehhez kapacitásépítésre és támogató intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy mérettől függetlenül minden vállalkozás, közigazgatási szerv, valamint minden polgár rendelkezzen a szükséges digitális infrastruktúrával és készségekkel;

47. felhívja a Bizottságot, hogy tesztelje az újszerű mesterségesintelligencia-eszközöket – beleértve a nagy nyelvi modelleket, kiegészítve az adatlekérésre alapozott generálással –, és mérlegelje azok bevezetését annak érdekében, hogy javítsa az uniós jog végrehajtása nyomon követésének hatékonyságát és pontosságát, ezáltal lehetővé téve a meg nem felelés gyorsabb felderítését, a panaszok időben történő megválaszolását és a felmerülő problémák proaktív megoldását;

48. sürgeti a tagállamokat, hogy az uniós jogszabályok átültetésekor tartózkodjanak a szükségtelen további adminisztratív vagy megfelelési terhektől (túlszabályozás), és felhívja a Bizottságot, hogy éves végrehajtási jelentéseiben azonosítsa és tegye közzé az ilyen gyakorlatokat példázó eseteket; hangsúlyozza, hogy a jogbiztonság és az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében a tagállamoknak következetesen és hatékonyan át kell ültetniük az

irányelveket; sürgeti a tagállamokat, hogy tartózkodjanak az irányelvek késedelmes, hiányos vagy pontatlan átültetésétől, és arra ösztönzi őket, hogy működjenek együtt és vegyenek részt a bevált gyakorlatok cseréjében annak érdekében, hogy az irányelvek végrehajtása arányos és hatékony legyen;

49. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezeljék az egységes piacon működő kkv-kat érintő szabályozási széttagoltságot, beleértve a szükségtelen nemzeti alakiságokat is, és kezeljék prioritásként a kölcsönös elismerési és interoperabilitási kereteket;

°

° °

50. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.